

The Marriage of Noach and the Challenges of Rebuilding a New World

Rabbi Dr. Ari Sytner
ari.sytner@yu.edu

Genesis 6:18

יח וְהִקְמַתִּי אֶת-בְּרִיתִי, אִתְּךָ; וּבָאתָ, אֵל-הַתְּבָה--אֵתָהּ וּבְנֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְנָשֵׁי-בְנֵיךָ אִתְּךָ

Genesis 7:7

ז וַיָּבֵא נֹחַ, וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי-בְנָיו אִתּוֹ--אֵל-הַתְּבָה מִפְּנֵי מִי הַמַּבּוּל

Genesis 7:13

יג בְּעֶצְמָם הַיּוֹם הַזֶּה בָּא נֹחַ, וְשֵׁם-וָחָם וַיִּפֹּת בְּנֵי-נֹחַ; וְאִשְׁת נֹחַ, וְשִׁלְשֶׁת נָשֵׁי-בְנָיו אִתָּם--אֵל-הַתְּבָה

Sanhedrin 108b

ומנלן דנאסרו דכתיב (בראשית ו, יח) ובאת אל התיבה אתה ובניך ואשתך ונשי בניך אתך וכתוב (בראשית ח, טז) צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך אתך וא"ר יוחנן מיכן אמרו שנאסרו בתשמיש המטה

Genesis 8:16-18

טז צא, מן-הַתְּבָה--אֵתָהּ וְאִשְׁתְּךָ וּבְנֵיךָ וְנָשֵׁי-בְנֵיךָ אִתְּךָ

יח וַיֵּצֵא-נֹחַ; וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ וְנָשֵׁי-בְנָיו, אִתּוֹ

ריב"א

ויצא נח ובניו. היה לו לומר 'ויצא נח ואשתו' כיון שהותרו בתשמיש המטה. וי"ל שבתוכה היו הזכרים בחדר אחד והנקבות בחדר אחר ולכך כתוב ויצא נח ובניו כלומר שיצאו מחדרם

Midrash Aggadah

Genesis 8:18:1

ויצא נח. ולא קבל עליו לשוב אל אשתו ולהתעסק בפריה ורביה, מפני שהיה מתיירא שמא יחריב הקב"ה את עולמו פעם אחרת

Daf 108b

ת"ר שלשה שמשו בתיבה וכולם לקו: כלב, ועורב, וחם. כלב נקשר, עורב רק, חם לקה בעורו

How do you build/rebuild a world when living in fear?

Genesis 2:24

כד על-כן, יעֲזֹב אִישׁ, אֶת-אָבִיו, וְאֶת-אִמּוֹ; וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ, וְהָיוּ לְבָשָׂר אֶחָד

Genesis 4:19

יֵט וַיִּקַּח-לוֹ לְמָרָה, שְׁתֵּי נָשִׁים: שֵׁם הָאֶחָת עֵדָה, וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה

רש"י

שתי נשים – כך היה דרכן של דור המבול, אחת לפריה ורבייה ואחת לתשמיש

עדה – היא של פריה ורבייה

צלה – היא של תשמיש, על שם שיושבת תמיד בצלו. דברי אגדה הם בבראשית רבא כ"ג:ב'

Is this "והיו לבשר אחד"?

Genesis 4:20-22

כ וַיִּתְּלַד עֵדָה, אֶת-יֹבֵל: הוּא הָיָה--אָבִי, יֵשֶׁב אֶהֱל וּמְקָנָה.
כא וְשֵׁם אַחִיו, יֹבָב: הוּא הָיָה--אָבִי, כָּל-תַּפְּשׁ כְּנֹזַר וְעֹגֵב.
כב וְצִלָּה גַם-הָיָה, יֹלְדָה אֶת-תּוֹבֵל קִיִּן--לִטָּשׁ, כָּל-חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וּבְרָזָל; וְאַחֹת תּוֹבֵל-קִיִּן, נַעֲמָה.

ר' דוד צבי הופמן

(Hungary, 1843)

עדה... צלה... נעמה – תמוה הוא שהכתוב מפרט שמותיהן של נשי למך, ומסתבר שאין זה אלא משום שהן מוזכרות בשירה שבפסוקים כ"ג-כ"ד דלהלן
אך יותר תמוה הוא שהכתוב מזכיר את שם אחותו של תובל קין (פסוק כ"ב), והיא אינה מוזכרת עוד בשום מקום אחר

Genesis 4:23

כג וַיֹּאמֶר לְמָרָה לְנָשָׁיו, עֵדָה וְצִלָּה שְׁמַעְנָן קוֹלִי--נָשִׁי לְמָרָה, הֲאֵזְנָה אִמְרָתִי: כִּי אִישׁ הֲרַגְתִּי לְפָצְעִי, וַיִּלְד לְחַבְרָתִי.
כד כִּי שִׁבְעָתַיִם, יִקָּם-קִיִּן; וְלְמָרָה, שִׁבְעַיִם וְשִׁבְעָה

(23) Lamech said to his wives, "Adah and Zillah, hear my voice, wives of Lamech, listen to my speech, for I have slain a man for wounding me, a young man for bruising me -

(24) If Cain will be avenged seven times, then Lamech seventy-seven times?!

רש"י

שמען קולי – שהיו פורשות הימנו מתשמיש, לפי שהרג את קין ואת תובל קין בנו.
שהיה למך סומא, ותובל קין מושכו, וראה את קין ונדמה לו כחיה, ואמר לאביו למשוך בקשת, והרגו. וכיון שידע שהוא קין זקנו, הכה כף אל כף וספק את בנו ביניהם והרגו. והיו נשיו פורשות הימנו, והוא מפייסו

ויאמר למך לנשיו. ר' יוסי בר חנינא אמר תבען לתשמיש. אמרו לו מחר המבול בא ונהיה פרות ורבות למארה.

שד"ל - ר' שמואל דוד לוצאטו

כי איש הרגתי – הנכון כתרגום אנקלוס שהוא לשון תימה, כלומר לא הרגתי אדם כקין שהרג את אחיו!
ואם האל נשא עונו ואמר כי שבעתים יוקם קין – ק"ו שיקח נקמתי אחר שלא חטאתי?!

ויאמר למך לנשיו – לא יובן למה אמר מאמרו לנשיו בפרט, ולא לאחרים?
ולפי שיטתי מפני שנשיו היו ממרות {=ממרות} את חייו, אמר להן . . .

Why was he suffering so much from his wives?

Genesis 4:19

יֵט וַיִּקְחֵהּ לְמֶךְ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם הָאֶחָת עֵדָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית צִלָּה:

כלי יקר

ויקח לו למך שתי נשים וגו' – כל הסיפור הלזה מענין שתי נשיו עדה וצלה יש בו צורך גדול בתורה לידע ולהודיע שכאשר יהיה הזיווג כהוגן לקיום המין לבד אז יולדו להם בנים הגונים שומרי משמרת ה' וכאשר לא יהיה לקיום המין כי אם לשם יופי למלאות רסן תאותו אז בנים זרים יולדו להם זרע מרעים בנים משחיתים

שמן עדה יולדו בנים הגונים זהו שאמר ותלד עדה את יבל הוא היה אבי כל יושב אהל ומקנה – כי זה היה אומנותו של הבל הצדיק ואחריו כל ישרי לב כמשה ודוד וכמה נביאים וצדיקים עד אשר מתוך אומנות זה זכו לדיבוק השכינה.

ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תופש כנור ועוגב. שנבראו להלל בהם לבורא עולם ית' כמ"ש (תהלים ק"נ:ג') הללוהו בנבל וכנור וגו'

וצלה שלקח לשם תשמיש מ"מ לסוף בנים זרים יולדו לו שנאמר וצלה ילדה גם היא את תובל קין שהחזיר מעשה קין למקומו, וברא כלי משחית לחבל ולרצוח כמ"ש 'לוטש כל חרש נחשת וברזל' המקצר ימיו של אדם

וזה רמז נכון בתורה ללמוד ממנו ענין הזיווג ע"פ התורה

Why Marriages Succeed or Fail

Dr. John Gottman

When contempt begins to overwhelm your relationship you tend to forget entirely your partner's positive qualities, at least while you're feeling upset. You can't remember a single positive quality or act. This immediate decay of admiration is an important reason why contempt ought to be banned from marital interactions.

Where is marriage and family preserved in this story?

ר' יעקב צבי מקלנבורג - HaKtav VeHaKabalah

Genesis, Chapter 8:18

אמרו בב"ר, אמר נח איך אצא ואהי' פרה ורבה למארה, עד שנשבע לו המקום שאינו מביא מבול לעולם.

Exodus 2:1 רמב"ן
וַיֵּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לֵוִי וַיִּקַּח אֶת־בַּת־לֵוִי:

בבלי סוטה י"ב
רבתינו אמרו שהלך אחר עצת בתו

בבראשית רבא כ"ג:ג
נעמה – היא אשתו של נח
והיא נקראת כך משום "שהיו מעשיה נעימים"

רמב"ן
נעמה שהיו מעשיה נאים ונעימים
נתכוונו לומר שהיה לה שם בדורות ההם כי היתה צדקת והולידה צדיקים, ולכן יזכירנה הכתוב

So why did the Tzadekes Na'amah not lead her husband out of the Ark as a family?

Genesis 8:19
כָּל־הַחַיָּה כָּל־הָרֶמֶשׂ וְכָל־הָעוֹף כָּל רוֹמֵשׂ עַל־הָאָרֶץ לַמִּשְׁפְּחוֹתֵיהֶם יֵצְאוּ מִן־הַתְּבֵרָה:

ירושלמי תענית פ"א ה"ו
למשפחותיהם יצאו. א"ר חייא בר אבא, למשפחותיהם יצאו מן התיבה, על ידי ששמרו יחוסיהם זכו להנצל מן התיבה

Genesis 4:22
כב וְצִלָּה גַם־הוּא, יִלְדָה אֶת־תּוֹבֵל קַיִן. . . וְאַחֹת תּוֹבֵל־קַיִן, נַעֲמָה

John Bowlby (1907) Mary Ainsworth (1913) founders of Attachment Theory, suggest a model of Monotropy, where the early attachment to one's mother becomes the paradigm with which one forms later attachments in life and even applies this model to similar situations.

רד"ק
שהנקבות יראו לצאת עד שיצאו תחלה הזכרים כי עדיין פחד המבול עליהם

מדרש אגדה
ויצא נח – ולא קבל עליו לשוב אל אשתו ולהתעסק בפריה ורביה, מפני שהיה מתיירא שמא יחריב הקב"ה את עולמו פעם אחרת

Stemming the Tide of Trauma Systemically: The Role of Family Therapy (2007)

"On the basis of available research, we assert here that the family is the most important unit of intervention for helping the traumatized individual"